

BESLUT
2013-04-22

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 22 januari 2013 –
Enheten för utländska medborgare

Saken

Rätt till svenskt studiestöd för EU-
medborgare

Nämndens beslut

Nämnden beslutar att NN har grundläggande rätt till svenskt studiestöd under tiden den 12 februari – den 12 juli 2013 under förutsättning att hon arbetar i uppgiven omfattning under studietiden.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN, som är medborgare i Polen, ansökte om studiemedel för grundskolestudier under tiden den 10 december 2012 – den 30 augusti 2013 och uppgav att hon kom till Sverige i juli 2011 och att hon sedan dess är sammanboende med en svensk medborgare. Hon redogjorde även för tid då hon arbetat, studerat samt varit registrerad som arbetssökande.

CSN avslag ansökan med motiveringen att NN inte är svensk medborgare och inte uppfyllde villkoren för studiemedel enligt bestämmelserna om grundläggande rätt till svenskt studiestöd eller enligt EU-rätten.

NN överklagade beslutet den 5 februari 2013 och anförde i huvudsak att hon bor i Sverige sedan 19 månader och att hon har arbetat under denna tid.

CSN överlämnade ärendet den 26 februari 2013 med ett yttrande och inkom den 3 april 2013 med ett ytterligare yttrande. CSN anförde bland annat följande. NN har arbetat i Sverige, men under tiden oktober 2011 – december 2012 har hon endast haft en genomsnittlig arbetstid på 4,48 timmar per vecka. CSN anser därför inte att hon kan anses som genuin migrerande arbetstagare i Sverige eftersom hon inte var etablerad som arbetstagare innan hon påbörjade sina studier. Under tiden den 12 februari – den 12 juli 2013 har hon en provanställning på deltid med arbete i genomsnitt tolv timmar per vecka. Med hänsyn till att hon endast arbetat i mycket

marginell omfattning innan studiernas början och fram till den 12 februari 2013 bedömer CSN att hennes provanställning inte är tillräcklig för att hon ska anses vara en arbetstagare i den mening att hon utför ett faktiskt och verkligt arbete som inte är sidoordnat hennes studier på heltid.

NN har beretts tillfälle att komma in med synpunkter på CSN:s yttranden men inte hörts av.

Författningsbestämmelser

Av 3 kap. 4 § studiestödslagen (1999:1395) framgår att studiemedel får lämnas också till studerande som inte är svensk medborgare, om den studerande

1. är bosatt i Sverige och har permanent uppehållstillstånd här, samt
  2. har bosatt sig i Sverige huvudsakligen i annat syfte än att genomgå utbildning här.
- Kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 gäller inte för medborgare med uppehållsrätt enligt 3 a kap. 3 eller 4 § utlänningslagen (2005:716) som fått en varaktig anknytning till Sverige.

Studiemedel får lämnas även om kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 inte är uppfyllt, om det finns särskilda skäl för det.

Av 1 kap. 4 § första och andra styckena, 5 § första stycket och 6 § första stycket framgår att vissa utländska medborgare skall jämföras med svenska medborgare.

Av 6 § CSNFS 2006:7 framgår att den studerande för att på grund av förvärvsarbete uppfylla villkoret om en varaktig anknytning, efter den senaste inresan till Sverige i syfte att bosätta sig här ska

1. ha vistats i landet under en sammanhängande tid om minst två år, och
2. under vistelsen ha förvärvsarbetat i landet minst två år, på minst halvtid.

Av 8 § CSNFS 2006:7 framgår att den studerande för att på grund av sammanboende uppfylla villkoret om varaktig anknytning, efter den senaste inresan till Sverige i syfte att bosätta sig här ska

1. ha vistats i landet under en sammanhängande tid om minst två år, och
2. sedan minst två år vara sambo eller gift och sammanboende med en svensk medborgare eller en person som uppfyller förutsättningarna för rätt till studiestöd i 2 kap. 4 § andra–fjärde styckena eller 3 kap. 4 § andra–fjärde styckena studiestödslagen (1999:1395).

Undantag från ovan angivna föreskrifter kan även göras om den sökande kan härleda rättigheter från EU-rätten. Prövning enligt EU-rätten görs utifrån förordning (EU) nr 492/2011, direktiv 2004/30 samt praxis från EU-domstolen. För att en utländsk medborgare ska jämföras med svensk medborgare när det gäller rätt till studiestöd krävs att han eller hon har varit arbetstagare i Sverige eller bedrivit beskattningsbar verksamhet i Sverige som egenföretagare. Arbetet eller verksamheten ska ha haft en viss varaktighet och dessutom ha varit av tillräcklig omfattning. För att den som är arbetstagare eller egenföretagare i Sverige ska kunna jämföras med svensk medborgare, krävs dessutom att de planerade studierna avser en vidareutbildning inom det egna yrkesområdet. Under vissa förutsättningar kan den som drabbats av ofrivillig arbetslöshet behålla sin ställning som arbetstagare eller egenföretagare och jämföras med svensk medborgare när det gäller en

yrkesutbildning. Vidare framgår att anhöriga till migrerande arbetstagare eller egenföretagare i Sverige ska jämföras med svenska medborgare.

Nämndens bedömning

NN är EU-medborgare och bosatt i Sverige. Hon kan få svenskt studiestöd

- på grund av permanent uppehållsrätt, vilket innebär att hon ska ha vistats lagligt i Sverige utan avbrott i fem år, eller beviljat permanent uppehållstillstånd
- på grund av uppehållsrätt och varaktig anknytning genom arbete eller sammanboende, eller
- på grund av särskilda skäl till undantag

NN har inte permanent uppehållstillstånd eller permanent uppehållsrätt och uppfyller i nuläget inte förutsättningarna för uppehållsrätt tillsammans med varaktig anknytning eller samhällsintegration i Sverige. Det krävs särskilda skäl för att hon ändå ska lämnas studiemedel. Sådana särskilda skäl har inte framkommit.

NN redovisar under tiden oktober 2011 – december 2012 arbete med i genomsnitt 4,48 timmar per vecka. Ett arbete av så ringa omfattning framstår som marginellt och underordnat (se bland annat EU-domstolens dom av den 7 september 2004 i mål C-456/02, Trojani, dom av den 4 juni 2009 i förenade målen C-22/08 och 23/08, Vatsouras och Koupatanze samt dom av den 4 februari 2010 i mål C-14/09, Genc). NN kan därför inte ses som migrerande arbetstagare under tiden oktober 2011 – december 2012.

Under tiden den 12 februari – den 12 juli 2013 har NN en reguljär provanställning där arbetstiden anges uppgå till i genomsnitt tolv timmar per vecka. Ett arbete av sådan varaktighet och omfattning kan inte anses marginellt och underordnat. Den omständigheten att NN fram till provanställningens början var studerande med ett marginellt och sidoordnat arbete saknar betydelse när det ska fastställas om hon från den dagen ska räknas som migrerande arbetstagare (se EU-domstolens dom den 21 februari 2013 i mål C-46/12, L.N).

NN ska jämföras med svensk medborgare under den period när hon är migrerande arbetstagare och har då grundläggande rätt till svenskt studiestöd.

Mats Törnered

Cecilia Hedenström

Beslut har fattats av Bertil Ekholm, ordförande, Charlotte Waas, vice ordförande, Mats Törnered, direktör, samt ledamöterna Natalia Glowniak, Marie-Louise Holmberg, Margareta Lindhagen, Ulrika Lindmark och Christian Sjöstrand.

Föredragande: Cecilia Hedenström

Kopia till: CSN
CSN, rättsavdelningen